

MLECZOWY (45) *ai*

mleczowy (45), [**mleczow**].

Tekst nie oznacza pochyleń; prawdopodobnie e pochylone (tak w mlecz), o jasne (tak w -owy).

sg *m N* mlęczowy (1), [**mlęczów**]. ◊ *G* mlęczow(e)go (6). ◊ *I* mlęczowym (2). ◊ *f N* mlęczow(a) (7), [**mlęczowǫ**]. ◊ *G* mlęczow(e)j (4). ◊ *A* mlęczowǫ (3). ◊ *I* mlęczowǫ (14). ◊ *L* mlęczow(e)j (5).
◊ *n G* mlęczow(e)go (2). ◊ *A* mlęczow(e) (1).

Sł stp, Cn, Linde brak.

Przymiotnik od „mlecz”:

1. *Od znac.* ‘*Sonchus L. a. Cichorium L.; mlecz a. cykorja*’ (39) :

a. [*Przynależny do mlecza jako do gatunku, tego samego rodzaju co mlecz: Prawie to źiele [mnich] ieft téyże śily iáko y Mlęcz wyfoki/ bo ieft rodzaj Mlęczów/ bo y mleko pufcza gdy różczkę wrwie UrzędowHerb 268b.*]

b. *Będący częścią rośliny* (8) :

Wyrażenia: »nasienie mleczowe« (3): *Gdy vwarzisz nafienie łobodziane/ nafienie mleczowe y nafienie ielenigo [!] iężiku/ tak ifz powre zgodzinę FalZioł I 11d, I 21c, 92a.*

»sok mleczowy« (5): *Wezmi fok Mleczowe⁸⁰ poł kwarthi FalZioł I 43a, I 21c, 23b, 45a, 72c.*

c. *Sporządzony przy użyciu rośliny* (31) : *Wezmi małfi piłůł z reubarbaru dwa ścropuły [...] zmiefzay s firopem mleczowym FalZioł I 21d.*

Wyrażenie: »wodka mleczowa« [*szyk 21:9*] (30): *fok chmielowy s ferwatkǫ albo z wodkǫ mleczowǫ/ ieftħ dobry na żółtǫ niemocz/ y naprzeciwo bolǫczkam gorǫczym wǫtrobnym FalZioł I 72d, +5c, I 6d, 14b, 22a, 26d (30).*

2. *Od znac.* ‘*Cichorium endivia L.; cykorja endywia*’ (6) :

a. *Będący częścią rośliny* (3) :

Wyrażenia: »korzeń mleczowy« (2): *lifcie ie⁸⁰ [bluszczu] z lifciem wyfokiego ślazu á śkorzeniem mleczowym/ vwarz ty rzeczy śpołem w oczcie á w wodzie FalZioł I 47c, I 42b.*

»list mleczowy« (1): *lifħ Mleczowy ieft godny ku lekarśtwam FalZioł I 42d.*

b. *Sporządzony przy użyciu rośliny* (3) :

Wyrażenie: »woda mleczowa« [*szyk 2:1*] (3): *Też woda Mleczowa z blaywafem á ż ocztem/ ieftħ dzywney mocy na członki zapalone chłódzǫcz ie. FalZioł I 43b, I 4b, 43b.*

[*Kwestia identyfikacji różnych gatunków rośliny nazwanej mlecz jest b. skomplikowana, gdyż dawniej nazywano mleczem wiele roślin przeważnie z rodziny złożonych (Compositae) podobnych do siebie i nie rozróżniano nie tylko pokrewnych gatunków, ale nawet różnych rodzajów. Wspólnǫ ich cechǫ była obecność tzw. soku mlecznego.*]

3. [*lek. Od znac.* ‘*mleko; podobny do mleka; tu na oznaczenie patologicznej zmiany w moczu:*

Wyrażenie: »uryna mleczowa«: *VRynǫ białǫ iáko mleko albo Serwatkǫ [...] Też vrynǫ mleczowa [mleczna FalZioł V [4]] zmǫczonǫ/ známionuie bolenie głowy. SienHerb 404b.*]

Cf **MLECZASTY**, **MLECZNY**, [**MLECZYSTY**], [**MLEKOWY**]